

STORTINGET

Innst. 413 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra helse- og omsorgskomiteen

Dokument 8:258 S (2025–2026)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kristian August Eilertsen, Julia Brännström Nordtug, Stig Atle Abrahamsen og Anne Grethe Hauan om å redusere ventetider for utredning, tilpasning og oppfølging av høreapparat

følger som vedlegg til denne innstillingen. Det ble åpnet for skriftlige innspill. Komiteen mottok ingen innspill innen fristen. Sakens dokumenter er tilgjengelig på sakens side på stortinget.no.

Til Stortinget

Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om endringer i regelverket som gir audiografer refusjonsrett for utredning, tilpasning og oppfølging av høreapparat for medisinsk avklarte pasienter.
2. Stortinget ber regjeringen legge til rette for at audiografer i større grad kan inngå i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.
3. Stortinget ber regjeringen sikre at pasienter som tidligere er utredet for hørselstap, kan henvises direkte fra fastlege til audiograf, uten unødvendig bruk av spesialisthelsetjenesten.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens behandling

Helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre har uttalt seg til forslaget i brev av 21. april 2026. Brevet

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Farahnaz Bahrami, Ragnhild Bergheim, Mona Nilsen, Truls Vasvik og Kai Steffen Østensen, fra Fremskrittspartiet, Stig Atle Abrahamsen, Alf Erik Andersen, Kristian August Eilertsen og Anne Grethe Hauan, fra Høyre, Nina Dons-Hansen og Margret Hagerup, fra Sosialistisk Venstreparti, Kathy Lie, fra Senterpartiet, lederen Kjersti Toppe, fra Rødt, Seher Aydar, fra Miljøpartiet De Grønne Marius Langballe Dalin og fra Kristelig Folkeparti, Ida Lindtveit Røse, viser til Representantforslag 258 S om å redusere ventetider for utredning, tilpasning og oppfølging av høreapparat. Komiteen merker seg at forslaget viser til regjeringens høreapparatgaranti, og et behov for å sikre flere fagfolk, bedre oppgavedeling, mer fleksible pasientforløp og endringer i et regelverk som oppleves rigid for å lykkes med å få ned ventetidene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg statsrådets svarbrev i saken, der helse- og omsorgsministeren viser til det pågående arbeidet med å redusere ventetiden for å få høreapparat hvor det er satt mål om at ingen skal måtte vente mer enn fire måneder. Flertallet merker seg videre at høreapparatgarantien skal innfris innen 2029.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, mener at det er viktig med forbedringer av norsk hørselsomsorg og at arbeidet med å redusere ventetider for utredning, tilpasning og oppfølging av høreapparat må holde frem. Dette flertallet viser til statsrådets brev hvor et større arbeid er igangsatt og at regjeringen har satt som mål at ingen skal vente mer enn fire måneder på hørselsutredning, utprøving og tildeling av høreapparat.

Dette flertallet mener en god hørselsomsorg kan forebygge både ensomhet og dempe utviklingen av kognitive sykdommer slik som demens. Behovet for høreapparat vil øke i årene som kommer, i takt med at befolkningen blir eldre, derfor mener dette flertallet at en bedre hørselsomsorg også vil være viktig for å styrke livskvaliteten for de som trenger høreapparat.

Dette flertallet mener det er avgjørende at regjeringen sikrer tilgang på personell. Samtidig må oppgavedelingen på området bedres, slik at oppfølgingen av pasienter gjøres på en faglig god og mer effektiv måte fremover.

Dette flertallet viser til budsjettenigheten mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne. I statsbudsjett for 2026 er det bevilget 38 mill. kroner til tiltak for å oppnå bedre tilgang til personell innen hørselsomsorgen i alle fire helseregioner. Av disse er det satt av 10 mill. kroner til å øke utdanningskapasiteten ved audiografutdanningen ved NTNU over Kunnskapsdepartementets budsjett, kap. 260 post 50, der praksisveilederkapasiteten skal styrkes og studieplassene skal desentraliseres for å bidra til rekruttering i hele landet.

Dette flertallet viser til de tre forslagene i representantforslaget og merker seg at regjeringen allerede har satt i gang arbeid på områdene. Dette flertallet viser blant annet til at det er sendt ut høringsnotat knyttet til endringer i regelverk slik at det kan ytes stønad for konsultasjoner delegert fra avtalespesialist til audiografer ansatt i legens praksis, og at audiografer ansatt hos avtalespesialist skal kunne begrunne søknad om stønad til høreapparat og tinnitusmasker på lik linje med audiograf ansatt ved hørselssentraler i sykehus. Dette flertallet er enig i at økt tilgang på audiografer og annet teknisk støttepersonell må styrkes, og at det er naturlig at dette arbeidet også følges opp i Helsepersonellplan 2040.

I tillegg til behovet for faglig personell mener dette flertallet at likepersonarbeid er viktig for å sikre et tilgjengelig og landsdekkende godt hørselsomsorgstilbud i Norge. Hørselsforbundets likepersonstilbud er et supplement til det offentlige rehabiliteringstilbudet. Bare i 2025 varslet Hørselsforbundet en 20 pst. økning i egen aktivitet, hvor ble utført hele 33 400 likeperson-

oppdrag. Dette flertallet ser verdien av at likepersoner kan brukes til å hjelpe personer som trenger råd og veiledning i bruk av høreapparat og hjelp til blant annet enkelt stell og vedlikehold. Dette flertallet mener at de mange frivillige over hele landet som er sertifiserte likepersoner gjør en svært viktig innsats for en bedre hørselsomsorg.

Dette flertallet mener regjeringen må legge til rette for at likepersonarbeid kan breddes ut til å treffe enda flere i arbeidet med å redusere ventetidene og styrke hørselsomsorgen i Norge.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at regjeringen har innført en høreapparatgaranti som innebærer at eldre som har behov for høreapparat, skal få tilgang innen fire måneder.

Disse medlemmer mener ventetidene for utredning, tilpasning og oppfølging av høreapparat er uakseptabelt lange. I flere deler av landet rapporteres det om ventetider på opptil to år, til tross for at nedsatt hørsel er blant de vanligste varige funksjonsnedsettelsene i befolkningen.

Disse medlemmer viser til at en sentral årsak til de lange ventetidene er mangelen på audiografer i klinisk arbeid. Det er utdannet om lag 800 audiografer i Norge, men bare rundt halvparten arbeider i dag klinisk med utredning og tilpasning av høreapparat. Disse medlemmer merker seg Audiografforbundets beskrivelser av årsakene til dette, herunder manglende stillinger i distriktene, fravær av kommunale audiografstillinger, manglende refusjonsrett som begrenser muligheten for privat praksis, samt høyt arbeidspress, krevende arbeidsforhold og lav lønn.

Disse medlemmer viser videre til at audiografer i dag i stor grad er bundet til spesialisthelsetjenesten, selv når pasientene er ferdig medisinsk utredet og kun har behov for tilpasning eller justering av høreapparat. Dette skaper unødvendige flaskehals, øker ventetidene og bidrar til uhensiktsmessig bruk av spesialistressurser.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at pasienter som tidligere er utredet for hørselstap, kan henvises direkte til audiograf uten unødvendig bruk av spesialisthelsetjenesten.»

Disse medlemmer viser til at spørsmålet om bedre utnyttelse av audiografenes kompetanse og refusjonsordninger tidligere har vært løftet politisk. I Innst. 40 S (2015–2016) ble det pekt på at hørselstap er svært utbredt og ofte underprioritert, og at tidlig hørselsutredning er et viktig forebyggende tiltak. Disse medlemmer viser videre til kunnskapen om sammenhengen mellom hørselstap og økt risiko for demens,

særlig blant eldre. Samtidig sendes mange pasienter uten behov for videre medisinsk utredning i dag unødvendig via spesialisthelsetjenesten.

Disse medlemmer mener at regjeringens høreapparatgaranti ikke vil kunne gjennomføres i praksis uten strukturelle endringer. Økt utdanningskapasitet alene er ikke tilstrekkelig, særlig når det allerede finnes mange utdannede audiografer som ikke er i klinisk arbeid.

Disse medlemmer mener at audiografer i større grad bør benyttes direkte, spesielt for pasienter som er ferdig medisinsk avklart. Dette vil kunne avlaste øre-nese-hals-spesialistene, redusere ventetidene og gi pasientene raskere tilgang til nødvendig hjelp. Disse medlemmer mener videre at dette forutsetter endringer i regelverket, herunder vurdering av refusjonsrett og en tydeligere rolle for kommunene.

Disse medlemmer viser til at en refusjonsordning for audiografer ved utredning, tilpasning og oppfølging av høreapparat for medisinsk avklarte pasienter fremstår som et konkret og effektivt tiltak for å redusere ventetidene betydelig. Det må også vurderes ordninger som gjør det mulig for pasienter å få refusjon ved anskaffelse av høreapparat hos private aktører, slik at tilgjengelig kapasitet og ny teknologi kan tas i bruk raskere.

Disse medlemmer viser til at mange pasienter i dag får for lite oppfølging etter at høreapparat er tatt i bruk, noe som kan føre til at hjelpemiddelet ikke utnyttes godt nok. Bedre oppfølging må derfor være en del av en styrket hørselsomsorg.

Disse medlemmer mener det må sikres rask tilgang til nytt høreapparat for pasienter som mister eller får ødelagt sitt hjelpemiddel. Pasienter med kjent behov må ikke bli stående i kø på nytt.

Disse medlemmer mener at ny teknologi må tas i bruk i større grad. Digitale løsninger og fjernoppfølging kan bidra til raskere hjelp, frigjøre kapasitet og gi bedre tilgjengelighet, særlig for pasienter som bor langt unna behandlingssted.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om endringer i regelverket som gir audiografer refusjonsrett for utredning, tilpasning og oppfølging av høreapparat for medisinsk avklarte pasienter.»

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at audiografer i større grad kan inngå i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at ventetidene for utredning og tilpasning av høreapparat i dag er uakseptabelt lange. For disse medlemmer er det overordnede målet å skape pasientens helsetjeneste, der all tilgjengelig fagkompetanse og kapasitet tas i bruk for å sikre pasientene hjelp i tide.

Disse medlemmer mener det er nødvendig med en bedre oppgavedeling i tjenesten, der audiografers spesialistkompetanse utnyttes mer effektivt. Ved å legge til rette for at flere pasienter kan følges opp direkte av audiograf, vil man kunne avlaste øre-nese-hals-spesialister og korte ned ventetidene.

Disse medlemmer er positive til intensjonen om å la medisinsk avklarte pasienter gå direkte til audiograf. Samtidig vil disse medlemmer advare mot å pålegge kommunene nye oppgaver eller ansettelsesansvar uten at det er utredet i dialog med kommunesektoren og sikret tilstrekkelig finansiering. Disse medlemmer merker seg at mangelen på refusjonsordninger i dag er en barriere for å bygge opp et nødvendig privat tilbud.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sikre at pasienter som tidligere er utredet for hørselstap, kan henvises direkte til audiograf uten unødvendig bruk av spesialisthelsetjenesten.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om endringer i regelverket som gir audiografer refusjonsrett for utredning, tilpasning og oppfølging av høreapparat for medisinsk avklarte pasienter.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at audiografer i større grad kan inngå i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:258 S (2025–2026) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kristian August Eilertsen, Julia Brännström Nordtug, Stig Atle Abrahamsen og Anne Grethe Hauan om å redusere ventetider for utredning, tilpassning og oppfølging av høreapparat – vedtas ikke.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 28. mai 2026

Kjersti Toppe

leder

Kai Steffen Østensen

ordfører

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Statsråden

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
2026/5463

Vår ref
26/1569-

Dato
21. april 2026

Dokument 8:258 S (2025-2026) Representantforslag fra Kristian August Eilertsen, Julia Brännström Nordtug, Stig Atle Abrahamsen og Anne Grethe Hauan

Jeg viser til brev datert 10. april 2026 fra Helse- og omsorgskomiteen som ber om min uttalelse til representantforslag 258 S om å redusere ventetider for utredning, tilpasning og oppfølging av høreapparat fra stortingsrepresentantene Kristian August Eilertsen, Julia Brännström Nordtug, Stig Atle Abrahamsen og Anne Grethe Hauan. Forslagene er som følger:

- 1. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om endringer i regelverket som gir audiografer refusjonsrett for utredning, tilpasning og oppfølging av høreapparat for medisinsk avklarte pasienter.*
- 2. Stortinget ber regjeringen legge til rette for at audiografer i større grad kan inngå i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.*
- 3. Stortinget ber regjeringen sikre at pasienter som tidligere er utredet for hørselstap, kan henvises direkte fra fastlege til audiograf, uten unødvendig bruk av spesialisthelsetjenesten.*

Svar:

Regjeringen vil redusere ventetiden for å få høreapparat og har satt som mål at ingen skal måtte vente mer enn fire måneder på hørselsutredning, utprøving og tildeling. Høreapparatgarantien skal innfris innen 2029.

For å nå dette målet er det nødvendig å øke tilgangen på personell, og å sørge for bedre oppgavedeling i hørselsomsorgen. Regjeringen har gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å iverksette kompetansehevende tiltak som skal bidra til å øke kapasiteten og å

fremme hensiktsmessig oppgavedeling mellom personell innen hørselsomsorgen, herunder vurdere etablering av fagskoleutdanning i audiologi for relevant personell i dialog med fagskolene i regionen. De regionale helseforetakene har blitt tildelt 7 mill. kroner hver til dette formålet over årets budsjett. NTNU har blitt tildelt 10 mill. kroner over Kunnskapsdepartementets budsjett, til økning i utdanningskapasitet ved audiografutdanningen etter desentralisert modell, for å bidra til rekruttering av audiografer i hele landet. Kunnskapsdepartementet forventer at det tas opp studenter til et desentralisert tilbud senest høsten 2027.

Departementet vil også sende forslag til regelverksendringer på høring. Endringene som foreslås skal bidra til mer effektive pasientforløp fra utredning av hørselstap til innvilget høreapparat.

Regelverket knyttet til i hvilke tilfeller det kan ytes stønad fra folketrygden ved hørselsutredning hos lege med avtale med regionalt helseforetak (avtalespesialist), samt hvem som kan begrunne søknader om høreapparat kan være et hinder for mest mulig effektive pasientforløp fra utredning av hørselstap til innvilget høreapparat.

Av denne grunn foreslås det endring i regelverk slik at det kan ytes stønad for konsultasjoner delegert fra avtalespesialist til audiografer ansatt i legens praksis. Dette innebærer at pasienten ikke må undersøkes av legespesialist i øre-nese-halssykdommer (ØNH-lege) ved hver konsultasjon.

Videre foreslås det at private virksomheter som har avtale med regionalt helseforetak om å formidle og tilpasse høreapparat og tinnitusmaskerer skal kunne begrunne søknader om stønad til høreapparat og tinnitusmaskerer. Det foreslås også at audiografer ansatt hos avtalespesialist skal kunne begrunne søknad om stønad til høreapparat og tinnitusmaskerer på lik linje med audiograf ansatt ved hørselssentraler i sykehus.

Forslag 1. Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om endringer i regelverket som gir audiografer refusjonsrett for utredning, tilpasning og oppfølging av høreapparat for medisinsk avklarte pasienter.

Som jeg viser til i innledningen jobber helse- og omsorgsdepartementet med forslag til regelverksendringer. Høringsnotatet vil bli sendt på offentlig høring i løpet av denne uken.

Forslag 2. Stortinget ber regjeringen legge til rette for at audiografer i større grad kan inngå i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Regjeringen mener det er viktig at kommunene har tilgang til relevant fagkompetanse for å møte innbyggernes behov. Audiografer kan være en viktig ressurs i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, særlig når det gjelder oppfølging knyttet til hørsel. Samtidig er det kommunene som har ansvar for å organisere tjenestene ut fra lokale behov og prioriteringer. Regjeringen vil legge frem en egen stortingsmelding om tilgang til helsepersonell frem mot 2040. Her inngår blant annet vurderinger av oppgavedeling og hensiktsmessig bruk av kompetanse.

Forslag 3. Stortinget ber regjeringen sikre at pasienter som tidligere er utredet for hørselstap, kan henvises direkte fra fastlege til audiograf, uten unødvendig bruk av spesialisthelsetjenesten.

Jeg er opptatt av at vi skal bruke våre ressurser på best mulig måte. Det betyr også å se på hvilke oppgaver ulike grupper av autorisert helsepersonell kan utføre. Jeg vil vurdere dette nærmere i forbindelse med Helsepersonellplan 2040.

Med hilsen

Jan Christian Vestre

